

avtorica pa je uvedla tudi nekatera za etnologijo nova področja, npr.: o vrednotenju doma in domačega kraja, o odnosu do živine, o odnosu do dela, do kmečkega poklica, do zaposlitve, o pomenu in vrednotenju dela v tiskih, o odnosu vaškega in družinskega okolja do zaljubljenec, o gmotnem in osebnem vrednotenju zaročencev, o odnosu do smrti in umrlih, o vrednotenju osebnih lastnosti v družini, mnenja o spolnosti, o odnosu staršev do šolanja otrok, o odnosu do skupnostnih meril, o odnosu do starejšega izročila, do gospodarskih in družbenih sprememb, do nekaterih zgodovinskih osebnosti, o pomenu prijaznega govora, o odnosu do alkohola in alkoholizma, mnenja o opitosti, o odnosu do samomorilnosti, do verskih nauk, o pomenu vere, o potrebnosti vere, o ločitvi cerkve in države, o odnosu do duhovščine in duhovniškega poklica. Za nekatera vprašanja je avtorica prebivalce posebej anketirala in z iz-

sledki opremila svoja razmišljanja. O vseh teh vprašanih je seveda nemogoče pisati enako poglobljeno, zato je knjiga heterogena tudi v tem pogledu. Vendar pa je za delo v celoti značilno, da avtorica raje žrtvuje sistematičnost, kakor da bi zmanjšala pestrost dragocenega gradiva, in to se ob koncu pokaže kot njegova kvaliteta.

Tako kakor za vse doseđanje delo Marije Makarovič je tudi za to knjigo značilna avtoričina izvirnost v več pogledih.

V Predgradu je ponovno uveljavila svojo posebno delovno metodo, ki zahteva dolgotrajno bivanje v preučevanem kraju, življenje v življenski ritem prebivalcev, opazovanje z udeležbo, zbiranje podatkov z usmerjenimi in neusmerjenimi pogovori in anketami o izbranih vprašanih. Ta metoda je sicer v etnologiji splošno znana in tudi drugi etnologi »se udeležujejo in opazujejo«, a do te mere je pri nas ni razvil nihče. Ta

»mikroetnološka monografija« je pred nami kot možen zgled idealne etnološke monografije, ki obsega vsa področja od materialne do duhovne kulture — vse, kar je za kraj in njegove prebivalce značilno, in to od najgloblje dosegljive preteklosti do danes. Monografije spod peresa Marije Makarovič so tako tudi najdoslednejša uresničitev cilja, ki so mu bile namenjene Vprašalnice I—XI Etnološke topografije slovenskega etničnega ozemlja. Ob knjigi Predgrad in Predgrajci bi se lahko razvil koristen pogovor o avtoričini metodologiji, selektivnosti gradiva in utemeljenosti zaključkov, še posebej, če bi potekal kot nadaljevanje pred leti začete razprave o etnoloških monografijah. Vendar pa je za oceno njenega dela veliko pomembnejše spoznanje, da slovenska kmečka kultura nepreklicno zginja in da so raziskave, ki jo ohranjajo v tako živi in raznovrstni podobi, neprecenljive. *Mojca Ravnik*

NOVA PLOŠČA SLOVENSКИH LJUDSKИH PESMI
SLOVENSKE LJUDSKE PESMI IN GLASBILA II
RTB, LP 2510103, stereo

V novembru je izšla dolgo pričakovana druga plošča iz serije Slovenske ljudske pesmi in glasbila. Kakor prva je tudi ta delo Mire Omerzel-Terlep, Matije Trlepa in Bogdane Hermanove. Terlepova sta prispevala instrumentalni del, Bogdana Herman pa vokalni. Plošča vsebinsko dopolnjuje prvo, ki je izšla leta 1982 in je vsebovala večinoma pripovedne pesmi.

Na plošči je posnetih sedemnajst pesmi z vseh koncev Slovenije: Primorske, Gorenjske, Dolenjske, Prekmurja, Bele krajine in Štajerske. To so v glavnem balade, ki jih pri nas ne poznamo več ali pa se jih spominjajo in jih znajo zapeti le še redki posamezniki. Predstavljena glasbila se omejujejo na citre in na doma izdelana, preprostejša glasbila: bordunske in violinske

citre, boben, ustne orglice, rog, pojoča žaga, zvončki, gudało, čivink in buče. Strokovni komentar v obliki obsežnejšega priloženega teksta v slovenskem in angleškem jeziku je prispevala Mira Omerzel-Terlep. Uvodni besedi o zgodovini in razvoju ljudske glasbe na Slovenskem in njeni interpretaciji sledijo podrobne razlage vsake pesmi in slike z opisom glas-

